

Generáció pedig elsősorban a huszonévesek megszólításában kíván szerepet vállalni. Az utánunk jövő korosztályok számára a rendszerváltó nagy SzDSz még emlékképként sem sejlik fel, ilyen értelemben nincs nosztalgia-feeling-jük, viszont liberálisnak vallják magukat. Optimista vagyok, és azt mondom, hogy kitartó munkával, egy trendi kampánnyal összehozható egy jó, 8–10 százalékos eredmény.

E: Még egyetlen kérdés. Ha tíz év múlva beszélgetnénk, akkor hogyan, milyen helyzetben szeretne beszélgetni?

Cs. L.: Örülnék, ha egy olyan jó nevű politikusként beszélgethetnék Önnel, aki egy erős liberális párt képviselője, amelyiknek a parlamenti frakciója és vezetői dinamikusak, sikeresek, s ha kell, kiállnak elveikért. Szeretném, ha már egy olyan Magyarországon politizálnánk, ahol a társadalom meg a politika túllépett ezen a végletes kettéosztottságon, és ahol a politikusok azon törnek a fejüket, hogy az ország hogyan tudna élre törni az uniós versenyben. Tehát, nem egyszerűen a felzárkózással, hanem távolabbra mutató célokkal foglalkozhatnának. Egy lendületes, ám megállapodott, s önmagával is megelégedett liberális pártot szeretnék látni, amelyik olyan 10–15 százalék között mozog.

E: Amiben maga hol van?

Cs. L.: Mondjuk a meghatározó szereplők között.

Az interjút Matern Éva készítette

„Én alulról építem a mozgalmat, amelynek alapvető célja a szemléletváltás”

Kertész Krisztián, az MSZP Budapesti Közgazdasági Tagozatának alelnöke

Educatio: Kérlek, mutatkozz be.

Kertész Krisztián: Gazdaságpolitika szakirányos PhD-hallgató vagyok, gazdaságpolitika főszakirányon, és európai integráció mellék-szakirányon végeztem el a Közgázt. Jelenleg a disszertációm írom, és azon kívül igyekszem egy gazdaságpolitika tankönyvet összehozni. A jövőben az egyetemen szeretnék tanítani, valamint az is a célom, hogy amiről írok – gazdaságpolitikai reformok –, az a valóságban is megvalósuljon, ezért folytam bele valamelyest a politikába is.

E: Ezen kívül milyen ember Kertész Krisztián?

K. K.: Kertész Krisztián egy 27 éves srác, aki úgy döntött, hogy szeretné a világot egy kicsit jobbá tenni, hivatásának él, kutatásokat folytat, és igyekszik a kutatásait minél szélesebb körben terjeszteni. Először természetesen a pártban, abban reménykedve, hogy a párt átveszi és előbb-utóbb programmá emeli az elképzelését, és akkor ebből egy jobb Magyarország fog kikerekedni. Kertész Krisztiánt éppen ezért sokan idealistának tartják.

E: Miért fontos neked jobbá tenni a világot?

K. K.: Bocsánat, a világ kicsit túl nagy, maradnék az országnál. Én a gazdaságpolitika oldaláról, tehát szakmailag szoktam nézni ezeket a dolgokat. Gyökeres gazdaságpolitikai váltásra van szükség. Mivel a globalizáció és az informatikai forradalom hatására megváltoztak a világgazdasági szerkezetek, ehhez alkalmazkodnunk kell, hogy az előnyöket ki tudjuk használni. Ez gyakorlatilag államháztartási reformot jelent, ami szakmai kérdés.

E: Mikor kezdted úgy érezni, hogy változtatni, vagy segíteni akarsz?

K. K.: Ez mindig bennem volt, de a módja gyakorlatilag az egyetemen fogalmazódott meg, amikor szakmát választottam, és amikor eldöntöttem, hogy miből írom a doktrimat. De valamilyen szinten mindig is bennem volt. Gyerekkoromban például rendőrfelügyelő akartam lenni. A kedvenc tv-műsorom a Polip című filmsorozat volt, de olyan szinten, hogy föl van véve mind a 36 rész, és mindegyiket megnéztem vagy tízszer. Akkor az volt az álmom, hogy Cattani felügyelő módjára a maffia ellen fogok majd harcolni. Aztán voltak olyan álmaim is, hogy tanár legyek. Kutató is akartam lenni és mindig bennem volt az is, hogy vállalkozni szeretnék, tehát vállalkozóként szervezetet, vállalatot, céget építeni. Aztán rájöttem, hogy a politika az, ami mindegyiket egybe tudja gyűjteni, és talán mind a négy egyszerre meg tud valósulni. Így kötöttem ki a politikánál. Sokat gondolkodtam azon is, hogy műszaki vagy közgáz egyetemre menjek, mindig a reál tárgyak vonzottak. Amikor a Közgázra mentem, már szinte egyértelmű volt, hogy azon belül a gazdaságpolitika érdekel. Rájöttem, hogy tulajdonképpen ez az, ami a gyerekkori álmaimat megvalósítja.

E: Szerinted hány olyan politikus van most a parlamentben, akinek a közérdek fontos?

K. K.: Nem ismerem annyira az országgyűlési képviselőket, de szerintem nem sok. A politikai értékrend radikális megújítására lenne szükség. Persze ha valaki az egyéni érdekeit nézi, az tulajdonképpen természetes. Nemcsak a politikus nézi az egyéni érdekeit, hanem a zöldséges, az orvos, a tanár, és mind a 10 millió ember. A különbség az, hogy a piacon az egyéni érdekek nem mennek olyan élesen szembe a közérdekkel. A politikában viszont a lobbyk gyakran szembe mennek, és én ezt a rendszert tartom hibásnak. A rendszert úgy kell megváltoztatni, hogy az egyének önérdék-érvényesítőként a társadalmi közérdeket is szolgálják, ahogy ez általában a piacon működik. Pont ebből írom a disszertációm, tehát a témám a piaci és a kormányzati tökéletlenségek felkutatása, és annak a nemzeti jövedelemmel való kapcsolata. Tehát mik azok a területek, ahol a piac, illetve a kormányzat kudarcot vall, hogyan lehet ezeket minimalizálni, és ezáltal a nemzeti jövedelmet maximalizálni.

E: Hova akarsz eljutni politikusként?

K. K.: Erre még nem tudok válaszolni, de a rendszert mindenképpen szeretném megváltoztatni úgy, hogy Magyarországon a politikában az egyéni érdekek ne ütközzenek a társadalmi közérdekkel. Ehhez strukturális változásra van szükség, új politikai értékrendre és államháztartási reformra az egészségügytől a közigazgatásig, az adóreformtól a környezetvédelem-politikáig minden területen.

E: Milyen pozícióból akarod ezt megvalósítani?

K. K.: Mindenképpen országos politikai szinten, mert ez egy komplex rendszer, és az államháztartási reform csak átfogóan képzelhető el. Ez nem képzelhető el önkormányzati szinten, de nem tudom pozícióhoz kötni, mert nincs olyan pozíció, ami szükséges és egyben elégséges is lenne. Egy miniszteri vagy miniszterelnöki pozíció sem elégséges ennek a megvalósításához, mert még egy miniszterelnök sem tud egy átfogó államháztartási reformot egyedül megvalósítani, ha ez nincs benne a társadalmi köztudatban, nincs benne a párt szemléletében. Egy pártprogramot még egy pártelnök sem tud egyedül elfogadtatni. Ha viszont a szemlélet a pártból kiindulva, a médián keresztül a társadalmi köztudatba bekerül, akkor az egész már pozíció-független. A megvalósításhoz kellene persze jó szakértők, és ha engem jó szakértőnek tartanak, akkor szívesen vállalnék szerepet akár kormányzati szinten is. De ez nem azon múlik, hogy mi az adott pozíció, hanem azon, hogy megvalósítható-e a program. Bokros Lajos is azt mondta, hogy vannak

olyan alapelvek, amelyek mellett elvállal egy pénzügyminiszterséget, és vannak olyan alapelvek, amelyek alapján semmit se vállal.

E: Hogyan tudod összeegyeztetni egy párttal hosszú távon a saját elképzeléseidet?

K. K.: Máshogy nem lehet, mint párton belül. Szerintem a párt támogatása ehhez elengedhetetlen. Ehhez a programhoz általános szemléletváltásra van szükség, és propaganda kell. A népoktatáshoz viszont hatalmas médiaháttér kell. Ez pedig kinek van meg? Nyilván a politikusoknak és egy politikai pártnak, pl. az MSZP-nek. Tehát elengedhetetlen, hogy a gondolatok először is pártprogrammá váljanak.

E: És ha mégis egyedül maradsz a párton belül?

K. K.: Ennek van reális esélye. De hogyha ez bekövetkezne, akkor kilépnék a pártból.

E: Miért pont az MSZP-t választottad a programod megvalósításához?

K. K.: Az MSZP-ben láttam meg azokat a csírákat, amelyekből ki tud fejlődni egy új szemlélet. Az MSZP változás alatt áll, nagyon lassan halad, de halad, és az az irányvonal, amelyre fejlődik a szociáldemokráta irány, közel áll hozzám. A régi típusú jóléti államok már nem versenyképesek tehát szükség van egy új ideológiára, másutt is, nemcsak Magyarországon. Az MSZP szép lassan most erre felé megy.

E: Mióta van ez az irányvonal? Gyurcsányhoz kötődik, vagy már korábban is megvolt?

K. K.: Gyurcsány személye nyilván felgyorsítja ezt valamilyen szinten. Az, hogy Gyurcsány hatalomra tudott kerülni, már ennek a folyamatnak a része volt. Én már korábban beléptem a pártba, mert már akkor éreztem, tavaly februárban, ennek a változásnak az előszelét. Azóta a Hiller-Gyurcsány vonal megerősödött, és ez tovább generálhatja ezt a folyamatot.

E: Korábban nem léptél volna be az MSZP-be?

K. K.: Nem. Illetve 95–98 között nagyon pozitív lépések is voltak, úgyhogy lehet, hogy beléptem volna akkor is, de akkor még gimnazista voltam.

E: Mesélj egy kicsit a családról, kezdjük a nagyszüleidnél.

K. K.: Nagymamáim korán meghaltak, nagypapáimat ismertem csak. Apai nagyapám kereskedő volt egész életében, rövidáruval kereskedett, akkor nem is volt mód másra, tehát piacon árult cipzárt, cipőfüzőt. Budapesti a család, de nagyon keményen éltek, vásárolt, éjszakákat aludt teherautók alatt, járta a vidéket és piacon árulta az apró rövidáru. Négy elemít végzett csak.

E: Apukádból mi lett?

K. K.: Ő pincér volt, és a szakmájában dolgozott jó 10 éven keresztül. A rendszerváltás után anyukámmal együtt közös vállalkozásba kezdtek, amit a mai napig csinálnak. Most már elváltak, de a vállalkozást még mindig együtt csinálják. Elegáns divatáru-üzleteik vannak. Apám estin tette le az érettségét a szakmunkásképző után.

E: Apád testvérei?

K. K.: Van egy bátyja, aki diplomata, jelenleg Brüsszelben dolgozik. Korábban a Külker minisztériumban dolgozott. Elvégezte a Közgázt, attasé is volt Iránban, Törökországban, és diplomataként dolgozik ma is.

E: Ő korábban párttag volt?

K. K.: Igen, minisztériumban dolgozott köztisztviselőként, és párttag volt.

E: Apukád is?

K. K.: Nem, ő sosem volt párttag.

E: Neki milyen viszonya volt a régi rendszerrel?

K. K.: Aktívan semmilyen, akár egy átlagos közembernek. Apukám egy kicsit konzervatív ember, de azért nem sírja vissza az előző rendszert.

E: Anyai nagyszüleid?

K. K.: Ukrán származásúak, édesanyám is Ukrajnában született. Édesanyám anyukája meghalt még a születésem előtt vonatbalesetben. Édesapja pedig tanár volt, német-latin szakos, Kijevben tanított a főiskolán. Édesanyám Munkácson született 1950-ben, és 19 éves korában jött Magyarországra. Nem beszélt magyarul, de magyar családból származik, ugyanis anyai ágon a nagyszülei magyar nemesek voltak. Anyukám nagyapjának még magyar volt az anyanyelve, de édesanyja már nem beszélt magyarul. Édesanyámnak is ukrán volt az anyanyelve, orosz iskolába járt, 19 éves korában jött át Magyarországra, és beiratkozott a Bölcsészkarra, magyar-ukrán-orosz-pedagógiai módszertan szakon végzett. Orosz tanár lett, és egy szakközépiskolában helyezkedett el.

E: Eszerint vannak rokonok Kárpátalján?

K. K.: Igen vannak, de megszakadt velük a kapcsolat. Már vagy 7–8 éve nem találkozom velük.

E: Hogyan alakult a szüleid élete?

K. K.: Édesanyám tanár volt, de előtte nagyon sok helyen dolgozott, rádióban, tv-ben, szinkrontolmácsként. Apukám pedig a vendéglátóiparban dolgozott, olyan 10 évig volt pincér, aztán 5 évig egy saját kis büfét üzemeltetett úgynevezett gebinesként. Ez még a rendszerváltás előtt volt. Amikor 85–86-ban már lehetett átmeneti jellegű magánvállalkozásokat csinálni, akkor egy pjt-keretében tudtak egy üzletet venni a Róbert Károly körúton. Elegáns divatáru üzletként nyitották meg, és ebben a szakmában maradtak a mai napig. Amikor eljött a rendszerváltás, a privatizáció, és az akkori kedvező hitelfeltételek mellett licitre bocsátottak üzleteket, akkor ők is belevágtak. Ez nagyon kockázatos vállalkozás volt, lényegében teljes mértékben hitelekből finanszírozták, de úgy tűnik, hogy bejött. Most közepes vállalkozóknak számítanak. Van öt elegáns divatáru üzletük, és ebből élünk, hárman, sajnos három felé. Tehát a vállalkozás sikeres volt, de a magánéletünk kevésbé. Ők elváltak, és én is külön élek, a család szanaszét van.

E: Hol nőttél föl?

K. K.: A szüleim albérletben kezdték a Marek József utcában, a VII. kerületben. Aztán a Százados útra költöztünk, de csak egy pár évig éltünk ott. 4 éves koromtól 16 éves koromig a gyerekkoromat a Füredi úti lakótelepen töltöttem, az Örs Vezér tér környékén, egy 10 emeletes panel házban laktunk. Nagyon szerettem ott lakni, mert közel voltak a gyerekek, nagyon könnyű volt barátokat szerezni, könnyű volt összejárni. Foci pálya, pingpong, biciklizési lehetőség, minden sportlehetőség közel volt. Jó gyerekkorom volt, széles baráti körrel.

E: Milyen volt a családi élet?

K. K.: Gyerekkoromban nagyon jó volt, mindent megkaptam, amire csak vágytam. Olyan szempontból mondjuk nem, hogy a szüleim nagyon sokat dolgoztak, és keveset voltak otthon. Érdekes módon ez nem is nagyon hiányzott, mert ennek ellenére meg tudták adni azt, amire vágytam. Hétvégenként együtt voltunk, és nagyon nagy hangsúlyt fektettek a tanításomra. Amikor például leültem apukámmal játszani, akkor nálunk 4–5 éves koromban már az volt a játék, hogy apu megkérdezte mennyi 5x5, és nekem mondani kellett, hogy 25. Tehát a szorzótáblát még az iskolába menetel előtt megtanították nekem. Kevés időt töltöttem a szüleimmel, de az nagyon hasznosan telt.

E: Mást is tanítottak?

K. K.: A sakktabla felállítását 2 éves koromban tanultam meg, 4 évesen már tudtam sakkozni, 6 évesen, az első osztályban megtanítottam az osztálytársaimat is, aztán sakkver-

senyeket rendeztem, ahol mindenkit elvertem. Nagy szabadságot biztosítottak nekem a szüleim, olyan szempontból is, hogy állandóan mehettem játszani a többiekkel, mindig gyerektársaságban voltam, a társasági életre lettem nevelve. Olyan szempontból is nagy hangsúlyt fektettek a nevelésemre, hogy már 13 éves koromban Angliába küldtek ki tanulni.

E: Volt-e különbség közöttük a nevelési módszerekben?

K. K.: Volt különbség. Anyukám nevelési stílusa volt domináns. Apukám egy kicsit vonalásabb, diktatórikusabban nevelt volna, kevésbé dobott volna be a mélyvízbe. Több szabadságot élveztem anyukámtól.

E: Milyen az értékrendje édesapádnak? Milyen beállítottságú a vallás vagy a politika terén?

K. K.: Nem hiszem hogy a politika vagy a vallás fontos lenne számára. Politikával soha életében nem foglalkozott, és szerintem büdösnek is tartja, nem is szándékozik belefolyani a politikába.

E: Nem is szavaz?

K. K.: De igen, az MSZP-re szavaz, nem is hagynám, hogy másra szavazzon, de nem elkötelezetten. A vallásról nagyjából ugyanez a véleménye. Eléggé racionális, földhöz ragadt ember.

E: És édesanyád?

K. K.: Óróra ugyanezeket tudom elmondani, a politikától és a vallástól távol áll. Természetesen én vagyok számára a legfontosabb. Neki sajnos van egy nagyon nagy fogyatéksége, rosszul lát. Anyukám egy nagy jellem, le tudta volna hozni a csillagokat is az égről, mindenre képes lett volna, ha nincs ez a fizikai fogyatéksége. Nagyon rossz a szeme, majdnem teljesen vak, nem tud olvasni. Akkor kezdett el a szeme romlani, amikor egyetemista volt, és azóta folyamatosan romlik. Szemideg-sorvadása van, és ez a folyamat megállíthatatlan. Ő egy nagyon ambiciózus ember volt, és biztos, hogy nagyon nagy dolgokra lett volna képes, de szembe kellett néznie ezzel a betegséggel, és vissza kellett fognia az ambícióit. Így is sok mindent elért, mert a vállalkozást elsősorban anyukám csinálja, nagy sikerrel. A nulláról indulva fölépített egy vállalkozást, és egy családi vagyont hagyott rám, ami nekem anyagi létbiztonságot teremt. Nagyon megköszönhetem, és hálás lehetek a szüleimnek, hogy nincs azért fejfájásom, hogy miből fogunk megélni. Létbiztonságban vagyok, és ezt teljes mértékben nekik köszönhetem.

E: Ő milyen politikai nézeteket képvisel?

K. K.: Mind apukám, mind anyukám földön járó, racionális emberek, de a politikától távol állnak. Mindig is azt mondták, hogy a politika büdös, és nem is szeretnék belefolyani. Amikor én beléptem a pártba, először elég csúnyán néztek rám. A szüleim vállalkozásra születtek, anyukám egy nagy szervező egyéniség.

E: Milyen tanuló voltál az iskolában?

K. K.: Általános iskolában végig kitűnő voltam, gimnáziumban azért már becsúsztak 4-esek is.

E: Melyik általánosba jártál?

K. K.: Az Ond Vezér parki Általános Iskolában kezdtem, és az Álmos Vezér téri Általános Iskolában fejeztem be. Mind a kettő ott van a Füredi úti lakótelepen. Felsőben matek tagozatos voltam. Mindig nagyon büszke volt rám apukám is meg anyukám is.

E: Sportoltál?

K. K.: Fociztam gyerekkoromban a BVSC-ben. Nagyon szerettem focizni, már kisgyerekkorom óta. Később azonban lebeszéltek róla, abba hagytam, és nem éreztem nagy készte-

tést a foci iránt. Továbbra is nagy késztetést éreztem azonban a más jellegű önképzésekre. Magamat íratam be angol nyelvtanfolyamra, számítástechnikai tanfolyamokra. Azért is büszkék voltak rám mert már 9–10 éves koromban voltak céljaim. Hangsúlyozták anyukámék, hogy kevés olyan gyerek van, aki 10 éves korában úgy dönt, hogy különórákat vesz angoltól és önmagát beírja a tanfolyamra, sőt meg is keresi azt, hogy hol ingyenes. Együttal mindig is folytattam sportéletet, gyerekek között voltam, imádtam focizni.

E: Mennyire voltál jóban az osztály- vagy iskolatársaiddal?

K. K.: Nagyon jóban voltam.

E: A tanárokkal?

K. K.: Általános iskolában remek tanáraink voltak, gimnáziumban már kevésbé. Az általános iskolás osztályfőnökömet, Márta nénit, Révteleki Lászlónét imádtam, és a mai napig úgy nézek rá, mint az igazi pedagógusra. Minta-pedagógus volt.

E: Szerettek az osztálytársaid?

K. K.: Nem állítom, hogy én voltam az osztály közepe, de megtaláltam a hangot a többiekkel. Például futball-bajnokságokat szerveztem, szervező egyéniség voltam. Kialakult egy olyan 8–10 fős kör, aki nagyon szeretett, a többiek pedig elfogadtak.

E: 7.-es voltál, amikor először voltál Angliában?

K. K.: Igen, nyáron voltam 4 hétig Wimbourne-ban, nyelviskolában, angolt tanulni. Utána még többször, gyakorlatilag évente voltam Angliában. Voltam Bournemouth-ban, és voltam Londonban is nyelviskolában. Anyukámnak az volt az elve, hogy „dobjuk bele a mélyvízbe a gyereket, oktassuk, fejlesszük, tanítsuk.”

E: Ez akkoriban komoly pénz volt. Ismersz olyanokat, akik ezt akkor ugyanígy csinálták?

K. K.: Nem ismerek ilyet a 90-es évekből. Most már sokan mennek ki természetesen, de akkor ez még ritkaságnak számított.

E: Az általános iskola végén volt elképzelésed arról, hogy mi lesz belőled?

K. K.: Akkor csak azt tudtam, hogy nagyon érdekelnek a reáltárgyak, de nem tudtam, hogy mi akarok lenni. Gimnáziumban kezdett kialakulni, hogy vagy a műszakira vagy a közgazra megyek. A gimnáziumban fizika-tagozatos voltam, és elkezdtem jobban érdeklődni a fizika és a műszaki dolgok iránt.

E: Melyik gimnáziumba jártál?

K. K.: Elsőben az István Gimnáziumban kezdtem, de másodiktól már a Berzsényi Dániel Gimnáziumba jártam. Az Istvánban még általános tantervű osztályba jártam, a Berzsényiben viszont már fizika tagozatos voltam, és emelt óraszámú tanultam mellette matematikát. Nekem nagyon tetszett a fizika és a matematika már akkor is.

E: Miért mentél át a Berzsényibe?

K. K.: Mert az István nem tetszett. Sem a tanárokkal nem jöttem ki, sem a közösségben nem találtam meg önmagam, nem tudtam beilleszkedni. Nagyon diktatórikus volt az iskola, poroszos nevelés, nagyon kemény, vonalas nevelési stílus volt a jellemző. Antiliberalis volt az egész tanári kar.

E: A váltás nem okozott-e neked gondot?

K. K.: Abszolút nem. Érdekes módon azonnal befogadtak.

E: Eredetileg miért választottad az Istvánt?

K. K.: Az volt akkor az egyik legjobb gimnázium. Nekem mindig az volt a szempont, hogy minél erősebb gimnázium legyen.

E: Konkrét összeütközésed is volt?

K. K.: Nem, ilyenre nem emlékszem, 4,7-es átlagom volt, tehát azt se mondhatom, hogy rosszak voltak az eredményeim. De nem szerettem azt a diktatórikus tanári stílust, ami

ott volt. Nem tudtam elviselni, hogy föláldozzam a szabadságomat. Még a szünetben is rám förmedtek, hogy „Krisztián miért most állsz be a büfébe, amikor két perc múlva becsöngetnek”. Vagy – ez nem velem történt meg – egy lány egy fiú ölébe ült szünetben, semmi más nem történt, mégis igazgatói intőt kapott. Én ezeket tanári túlkapásoknak tartottam.

E: Miért pont a Berzsényibe mentél át?

K. K.: A Berzsényiről az unokatestvéremtől hallottam, aki akkor érettségizett ott, amikor én átjelentkeztem. Ő mondta, hogy a Berzsényi sokkal szabadelvűbb gimnázium, mint az István. Nem azt mondom, hogy a Berzsényi ultra-liberális gimnázium, ahol a gyerekek azt csinálnak, amit akarnak, mert azért itt is elég komoly volt a tanári szigor. Előfordult, például hogy ha valaki késett, akár egy percet is, az már igazolatlan órának számított, tehát itt is komolyan fogták föl dolgokat, de azért jobb volt. Itt már lehetett például a szünetben kártyázni, ilyeneket legalább nem tiltottak.

E: Milyen volt ott a tanulmányi eredményed?

K. K.: Jó volt, 4,2 és 4,7 között ingázott az átlagom.

E: A gimnáziumi évek alatt is Angliában töltötted a nyarakat?

K. K.: Igen, majdnem minden nyáron kint voltam.

E: Amikor nem, akkor miért nem?

K. K.: Máshova mentünk nyaralni a szüleimmel. De minden évben voltam valahol külföldön.

E: Mire készített föl téged a gimnázium? Mi volt számodra a legfontosabb benne?

K. K.: Amiben az iskola különlegeset nyújtott, azt elsősorban a matek tanáromnak köszönhetem. Nagyon jó tanár volt, és ez megteremtett számomra a későbbi tanulmányaimhoz is egy erős alapot. Ami a közösségi életet illeti, én szerveztem a futball-bajnokságokat, voltak jó utlipartik, és volt néhány barátom. Hiányzott azonban nekem a még jobb közösségi légkör, a még jobb osztályközösség. Ez a Berzsényiben sokkal jobb volt, mint az Istvánban, de én még liberálisabb, még szabadelvűbb iskolát szerettem volna. Nagyon sok olyan dolgot is be kellett magolni értelmetlenül, aminek semmi hasznát nem vesszük az életben. Nem értettem, hogy miért kell beülni rajzórára, vagy olyan órákra, amiből tényleg nem tudunk semmit hasznosítani. Nem nagyon nevelték kreativitásra az embert. Ez mindig problémám volt, ezzel állandóan szembesültem. A tanáraim egy kis sé lázadónak titulálhattak, néha még a tantestületben a konferenciákon is szóvá tették, hogy a „Kertész Krisztián már megint lázadozott, hogy ezt most miért kell megtanulni, azt meg miért nem kell”. Néha tehát kritikusként léptem fel a tanárokkal szemben. De nem lehetett sajnós ezen változtatni, mert ez egy nagyon begyepesedett rendszer volt. Muszáj volt elfogadni, és ezzel együtt élni.

E: A politika foglalkoztatott a gimnáziumban?

K. K.: Nem, a politika fel se merült bennem.

E: Az osztálytársakkal pl. ez téma volt?

K. K.: Nem, teljesen távol állt tőlünk a politika még akkor.

E: A Bokros-csomag idején voltál gimnazista.

K. K.: A Bokros-csomag az nagyon megfogott, arra emlékszem. A Bokros engem már akkor megnyert. A stílusát nagyon sokan kifogásolták, de én már akkor is a jó szándékot fedeztem fel benne. Én azt láttam a Bokrosban mindig, hogy képes a lobbykkal szembe menni, és még a saját politikai népszerűtlenségét is fölvállalni, tehát népszerűtlen lenni a közérdekért. Ez egy hatalmas nagy dolog, erkölcsileg egy nagyon magas szint. Azt

kell hogy mondjam, példaképemnek tekintem Bokros Lajost. Nagyon jó szakembernek is tartom őt, amit persze akkor még nem tudtam megítélni, csak most, a Közgáz elvégzése után.

E: Gimnazista korodban foglalkoztál azzal, hogy melyik párt szimpatikus?

K. K.: Nem, akkor még nem volt pártpreferenciám. Természetesen ismertem a pártokat, de még nem voltam elkötelezett egyik irányba sem.

E: Mikor szavaztál először?

K. K.: 98-ban nem szavaztam, mert kinn voltam Amerikában egy évig. Nagyon drukoltam az interneten keresztül, hogy az MSZP győzzön, de hát sajnos nem sikerült. 98 körül alakult ki a pártpreferenciám. A kampány idején kinn voltam Amerikában, de minden újságot elolvastam az interneten keresztül. Odafigyeltem a sajtóra, a programokra, a politikai stílusra, akkor váltam igazán elkötelezett baloldalivá.

E: Volt baloldali érzelmű ember kint a környezetemben?

K. K.: Amerikában még magyar se volt a környezetemben, nemhogy baloldali. A Népszabadság volt a hírforrás. Újságot olvastam, ennyi volt. Akkor még érzelmi szavazó voltam, inkább csak a politikai stílus számított. Most már viszont teljes mértékben tudatos szavazónak tartom magam, most már konkrétan föl tudom sorolni azt a száz pontot, hogy mi a jó az MSZP-ben, és mi nem jó, meg mi a jó a FIDESZ-ben, és mi nem jó. Most már teljes mértékben racionális szavazó vagyok.

E: Amikor először szavazhattál volna, mivel szólított meg az MSZP?

K. K.: Akkor az Európai Unióhoz való csatlakozás elszántságát éreztem meg az MSZP-ben, és én az Európai Unióhoz mindig vonzódtam. Emlékszem, arról szólt a 98-as kampány, hogy a FIDESZ a kisgazdákkal lép koalícióra, és ezt már a kampány idején lehetett érezni. Éreztem annak a veszélyét, hogy politikai visszafordulás történhet, és nem csatlakozunk az Unióhoz. Attól tartottam, hogy egy szélsőjobboldali fordulat történik. Az MSZP mellett akkor már ott volt a kőkemény érv, hogy a makrogazdasági mutatóink gyökeresen javultak. Akkor már bebizonyosodott az az érzésem, amit már a Bokros-csomag idején éreztem, hogy gazdaságilag ez kell. De akkor még nem mint közgazdasági szakember gondolkodtam, csak így éreztem ki a stílusból.

E: Gimnazista korodban még a szüleiddel laktál együtt?

K. K.: Igen, 16 éves koromig laktunk a Füredi úton, utána pedig a Dózsa György útra költöztünk egy régi bérházba. Ott laktam egészen 19 éves koromig.

E: És miért költöztetek át a Dózsa György útra?

K. K.: Ez egy jóval nagyobb, 220 nm-es, és szebb lakás volt, szemben a korábbi 70 nm-es panellakásnál. A szüleim addigra már sikeres vállalkozók lettek, és szerettek volna egy nagyobb lakásba költözni.

E: Miért költöztél el tőlük 19 éves korodban?

K. K.: A menyasszonyom miatt, és önálló akartam lenni. Mindig is szabadságra vágytam, az volt számomra a legfontosabb. Nem engedtek el könnyen, tiltottak is egy jó darabig. Például voltak olyan kötöttségek, hogy csak heti két napot tölthetek a Rómer Flóris utcában a barátnőmmel, aztán öt napra haza kellett mennem, vagyis alkudoztunk, hogy hány napot tölthetek itt, meg ott. Gyakorlatilag 98-tól kezdve lakom teljesen külön, amióta visszajöttem Amerikából. Amerika egy olyan időszak volt, amikor a szüleim megbarrátkoztak azzal, hogy elszakadtam tőlük. Az elején – talán mert nagyon szerettek – nem tudtak, nem mertek, nem akartak elengedni. Nem akarták, hogy 19 éves koromban kü-

lön költöztek. De amíg kint voltam megszokták, vagyis megbarátkoztak a gondolattal, hogy felnőttem, és tulajdonképpen azóta már külön élünk.

E: S ez a lakás már korábban megvolt?

K. K.: Igen, még a 90-es évek elején vették befektetésként.

E: Hogy megy neked az egyedülálló élet?

K. K.: Nagyon szeretem, nagyon tetszik.

E: A barátnőd még megvan?

K. K.: Nincs meg, de érdekes módon nem is érzem a hiányát, annyira el vagyok látva munkával, és annyira túlterhelt vagyok. Napi 10–12 órát dolgozom. Őszintén szólva most nem is lenne energiám és időm egy barátnőre. Tehát az, hogy elmenjek moziba, vagy elmenjek ide-oda szórakozni, az nekem nyűg lenne. Valahogy megváltoztak a preferenciám. Gyerekkorban a társasági élet fogott meg elsősorban, a foci, a játékok, utána volt egy időszak, amely lázadó, bulizó, barátnős korszak volt, most pedig a munkámnak élek.

E: Miért szakítottál a barátnőddel?

K. K.: Amikor visszajöttem Amerikából, akkor már nem ugyanolyan volt a kapcsolatunk, mint az első időben. Megromlott, és ő szakított velem.

E: A gimnáziumban kezdett kialakulni, hogy később mi akarsz lenni?

K. K.: Igen. Hosszú ideig dilemmáztam. Nagyon érdekelt a fizika, ha fizikusnak megyek, akkor valószínűleg csillagász lettem volna. A „Relativitás és a Kozmológia” volt a kedvenc könyvem, azzal feküdtem, azzal keltem. De rájöttem, hogy abból Magyarországon nem nagyon lehet megélni, meg itt csillagásznak sem nagyon érdemes lenni, mert nincs meg hozzá az infrastruktúra. Úgyhogy emiatt, és a szüleimtől örökölt vállalkozói véna miatt is a Közgázt választottam. Harmadikban már tudatosan készültem a felvételi-re matematikából meg történelemből. Föl is vettek rögtön az első évben. A Közgázon 3 év alapképzés volt, és utána jött a szakosodás, tehát nekem harmadikra kellett eldönteni, hogy milyen szakirányt választok. Hamar rájöttem, hogy engem a makrogazdaságtan érdekel a legjobban. És arra is rájöttem, hogy nem a menedzser-típusú, vállalkozás-típusú képzések vonzanak. Úgy gondoltam, hogy ezeket nem az iskolapadban kell megtanulni. Ha valaki vállalatot akar vezetni, az kezdje el, ahhoz nem kell tankönyvet tanulni, nem kell vezetésszervezési tanulmányokat folytatni. Ez vagy benne van az emberben, és akkor folytat egy vállalkozást, vagy nincs benne. Viszont a közgazdaságtan-elméletet, a makro-közgazdaságtant és a gazdaságpolitikát tudománynak tartottam. Olyan van, hogy valaki beül egy vállalat élére, és magától rájön, hogy hogyan kell azt vezetni. De olyan nincs, hogy valaki beül a Magyar Nemzeti Bank élére, és kitalálja, hogy kell az inflációt leszorítani anélkül, hogy tudná a közgazdasági elméletet, de mondhatnám a munkanélküliség csökkentését is, vagy bármilyen más makrogazdasági célt. Tehát a közgazdaságtanon belül az elmélet irányába mentem el, és politikára szakosodtam. A Gazdaságpolitika lett a főszakirányom, és az Európai integráció a mellék-szakirányom.

E: Milyen volt az egyetem, a színvonal, a társaság?

K. K.: A színvonalat az elején még nem tudtam annyira megítélni. Nem tartottam nehéznek az egyetemet, sőt kifejezetten könnyűnek tartottam. A társaság nagyon jó volt, a gólyatábor remek volt, nagyon jó buli volt. De amikor első év után kimentem Amerikába, ott már kifejezetten a tanulmányokra helyeztem a hangsúlyt. Az első évben még, valahogy rám ragadt az a társadalomban jellemző felfogás, hogy „mindegy, hogy az egyetemet hányással végezzük el, csak el legyen végezve”. Sőt, még az is közfelfogás volt, hogy ha valaki bekerül valahová, onnan már nem lehet kikerülni. Tényleg nem vágtak ki sen-

kit az egyetemről, ez valóság volt, és tényleg nem voltak nehézségeim azzal, hogy elvégezzem. Úgy voltam vele, hogy ha ez így van, akkor nem is kell annyira tanulni. Ettől függetlenül a 4-es átlagot mindig kihoztam, de nem a tanulásra fektettem akkor a hangsúlyt. Akkor még lázongó társasági életet éltem.

E: Milyen céllal mentél ki első év után Amerikába?

K. K.: Az eredeti célom az volt, hogy nyelvet tanuljak, le szerettem volna tenni a felsőfokú nyelvvizsgát, mire visszaérek. Kimentem először egy nyelviskolába New Yorkba, ahol eltöltöttem 3 hónapot, de utána már nem kívántam ott folytatni. A nyelviskolában már a legmagasabb szintű csoportba jártam, és az már nem volt kihívás számomra. Úgy döntöttem, hogy átmegek a Kaliforniai Állami Egyetemre Los Angelesbe, egyrészt hogy megnézzem, milyen a túlparton az élet, hogy egy kicsit világot látok, másrészt pedig egy egyetem mégis csak nagyobb kihívást jelentett, mint egy nemzetközi nyelviskola. Ott közgazdaságtant és jogot tanultam fél éven keresztül.

E: Hogy lehetett ezt elintézni?

K. K.: Fizetni kellett.

E: Miért éppen Kaliforniát választottad?

K. K.: Ez Amerikában úgy működik, hogy bemegy az ember egy könyvtárba, elővesz egy felvételi tájékoztatót, abban van 3000 egyetem. Fölapozza, hogy hol, milyen feltételekkel lehet tanulni, és akkor elkezd beiratkozni. Ki kell tölteni egy csomó adminisztratív dolgot, de az már részletkérdés. Utána persze meg lehet pályázni ösztöndíjakat is, és így is tettem. Ehhez teljesíteni kellett persze egy bizonyos szintet, amit teljesítettem is, s így ha nem is teljesen önfenntartó voltam, mert nem térült vissza az egész tandíj, de azért meg tudtam belőle élni. Amerikában már teljes mértékben a tanulásra fektettem a hangsúlyt, azt az egy évet nagyon kemény tanulással töltöttem. Persze egy kicsit utazgattam is, de az időm 90 százalékát a kollégiumban töltöttem, az íróasztal mögött.

E: Amikor visszajöttél, folytattad a második évfolyamot az egyetemen?

K. K.: Igen, egyrészt folytattam az egyetemet, másrészt akkor kezdett el igazán a szakma is érdekelni, akkor már a közgazdaságtanban is kezdtem egyre jobban elmélyedni. A makrogazdaság és a gazdaságpolitika akkor már nagyon felkeltette az érdeklődésemet. Elkezdtem tőzsdézni, nagyon komolyan tőzsdéztem, szinte napi szinten figyeltem a piaci folyamatokat. Egyébként mind a mai napig tőzsdézek, csak most már nem olyan nagy vehemenciával. Ezáltal a gyakorlatból is nagyon sokat tanultam. Rendszeresen figyeltem a makro mutatókat, figyeltem a gazdaságpolitikai eseményeket, olvastam az elemzéseket. Ez hozzásegített ahhoz is, hogy a tananyagot nemcsak tankönyvként láttam, hanem azokat a tantárgyakat, amelyeket szeretek, értek, és amelyeket egységes rendszerben is látok, azokat alaposan megtanultam, ami pedig nem érdekelt, amit magolásnak tartottam azt hanyagoltam. Az egyetemet már nem úgy fogtam fel, mint a gimnáziumot, hogy mindenképp ötösnek kell lenni. Másodikos koromtól már tudatosan kezdtem formálni az életemet.

E: Mennyire voltak hozzád hasonlóak a csoporttársaid?

K. K.: Nem nagyon. Nem akarok senkiről sem ítélni, de nem nagyon volt ilyen. Ez abszolút nem jellemző.

E: Kivel beszélgettél szakmai dolgokról?

K. K.: Az évfolyamtársaimmal csak IV–V. évben beszélgettem szakmai dolgokról, amikor már szakosodtunk gazdaságpolitikára, mert akkor már tudtam, hogy kik a hasonló érdeklődésűek. Amikor még összevont évfolyam volt, akkor inkább édesapámmal, a tőzsdei brókerekkel, elemzőkkel és befektetőkkel tartottam rendszeresen a kapcsolatot.

E: Hogyan történt a szakosodás?

K. K.: A közgazdaságtan elmélete volt az, ami megfogott, azt tartottam mindig is tudománynak. Úgy voltam vele, hogy felesleges mondjuk egy marketing szakot elvégezni. Akkor inkább elmennék egy vállalathoz, és kikapasztalnám a gyakorlatban, hogy azt hogyan kell csinálni. Én a tudományosságot az elméletben látom, ezért szakosodtam gazdaságpolitikára. Tehát mindenképpen olyan szakirányt akartam választani, ami több tudást ad, és a gazdaságpolitika meg az európai integráció ilyen.

E: Miről írtad a szakdolgozatodat?

K. K.: A reálkonvergenciáról az Európai Unióban, magyarul arról, hogy az Európai Unióban lévő államok nemzeti jövedelme hogyan konvergálódik, közelít egymáshoz. Ennek van egy elméleti háttere, de gyakorlati, empirikus tanulmányokat is végeztem, összehasonlítottam Görögországot, Írországot, Portugáliát, Spanyolországot.

E: Van-e saját vállalkozásod?

K. K.: Nincs, de a szüleim vállalkozásában együtt dolgoztam velük ügyvezetőként három éven keresztül. Anyukám csinálta az áruk gyártását – elegáns divatruha termékekről van szó –, én pedig az értékesítést. Ez alatt azt kell érteni, hogy én végeztem az áru raktározását, elosztását, leltárban való nyilvántartását, az eladónők betanítását, ösztönzését. Másodév után halasztanom kellett az egyetemen egy évet, mert nagyon lekötött a munka. Akkor nyitottunk a Westendben egy üzletet és a Nyugati Pályaudvarnál egy másik üzletet, és így a nyakamba szakadt a munka. Akkor úgy döntöttem, hogy halasztok egy évet az egyetemen, majd egy évig párhuzamosan csináltam az egyetemem és az üzletet, de IV. év második félévétől már ismét csak az egyetemre és a tanulásra koncentráltam.

E: Most foglalkozol az üzlettel?

K. K.: Amit most csinálok, az legalább két embert igényelne, az üzlet pedig egy harmadikat. Mivel PhD hallgató vagyok, publikálni kell és vizsgázni kell. Emellett egyetemi tankönyvet írok, ami egyébként félkész állapotban van. Nemcsak PhD hallgató szeretnék lenni, aki egy disszertációt benyújt, hanem a disszertációval párhuzamosan le szeretnék tenni egy olyan kutatói referenciát az asztalra, ami hosszú távon is presztízst nyújt, és referenciát ad. Ez lenne a tankönyv, amit ha betennének a tanrendbe, akkor ezt én taníthatnám. Emellett még a pártban is építem a mozgalmat, írom a pártanyagokat, ami még legalább egy embert kíván, úgyhogy emellett üzlet és barátnő már nem férnek bele.

E: Hogyan váltál ki a családi vállalkozásból?

K. K.: Ez egy nagyon nehéz dilemma volt, sőt még nem is két hét alatt született meg a döntés, hanem évek alatt. Saját vállalkozást folytatni nagyon nagy dolog. Önmaga ura lehet az ember, építhet egy vállalatbirodalmat, amekkorát csak bír. Megmutathatja, hogy mit tud, ez tényleg egy nagy kihívás, és anyagilag sem rossz, sőt, kifejezetten jól meg lehet élni belőle. Viszont akkor abba kellett volna hagyni a kutatásaimat. Felvetődött a kérdés, hogy akkor „minek végeztem el a gazdaságpolitika szakirányt a Közgázon”? Akkoriban volt egy másik barátnőm, aki nagy hatást gyakorolt rám, és ő is azt mondta, hogy a szakma jobban való nekem, mint a vállalkozás, mert az nagyobb kihívás. A kutatómunka, és ennek megvalósítása a gyakorlatban, a politikában, még egy vállalkozáson is túlsz. A vállalkozás szép dolog, építi a saját karrierjét az ember, de a célja csak a pénz, a profit. Jó, és akkor mi van? Jövőre még több pénz lesz, utána még több beruházás, amivel még több pénzt lehet csinálni. De lehet, hogy 5–10 év múlva megunom. Egy idő után, amikor már van x mennyiségű üzlete, meg rendszeresen befolyó pénze, megkérdezi az ember, hogy jó, de mit csináljon vele? Ezek a gondolatok

vezettek el oda, hogy mégis csak több, ha az ember például egy államháztartási reformot szeretne megvalósítani az országban.

E: Mit szölkáltak ehhez a szüleid?

K. K.: Hát, voltak annyira megértők, hogy elfogadták. A politikától, mint olyantól viszolyogtak, „minek a pártba belépni, a politika mocskos...” Tehát volt fenntartásuk, de elfogadták. Mivel én vagyok az egyedüli gyermek, valakinek folytatni kellene a vállalkozást. Ha én nem, akkor ki? Senki. Ez is problémát okozott. De ők azért egyelőre még ezt szeretik csinálni. Amikor együtt csináltuk a vállalkozást anyukámmal, nagyon sokat veszekedtünk, üzleti stratégiai okok miatt. Én mindent másként akartam csinálni, mint ő. Nem értettem egyet az ő vállalkozási stratégiájával. Úgyhogy ilyen szempontból jót tett a kapcsolatunknak, hogy nem vagyok benne az üzletben. De ha a politika valami miatt kiábrándítana, akár holnap el tudnék helyezkedni, és folytatni tudnám a szüeim vállalkozását.

E: Hogyan jött létre ez a Gazdaságpolitikai Klub az MSZP-ben?

K. K.: Tavaly léptem be a pártba pontosan e célból. Először a VI. kerületben kezdtem el cikkeimet terjeszteni, akkor még csak fénymásolt formában.

E: Miért a VI. kerületben?

K. K.: Ott vagyok bejelentve állandóra, de fogalmam nem volt arról, hogy milyen a VI. kerület, ez egy zsákhamacska volt. Először tehát elkezdtem a kerületben ezeket az anyagokat terjeszteni, majd szeptemberben jött a tisztújítás, és akkora szert tudtam tenni olyan népszerűsége a párton belül, hogy megválasztottak kerületi elnökségi tagnak, ráadásul a Budapesti Párttanácsba is delegált a VI. kerületi pártszervezet. Októberben elkezdtem Budapest többi kerületeivel is felvenni a kapcsolatot, és elkezdtem a cikkeket már könyvformátumban is terjeszteni. Most járom végig vele a taggyűléseket az összes kerületben, osztom ki a könyveket a párttagoknak, és igyekszem minél több embert meggyőzni, és igyekszem a Gazdaságpolitikai Klubot minél több kerületben beindítani. Az ilyen horizontális, kerületközi kapcsolat-építésekben nagyon nagy hiány van a pártban. Korábban nem nagyon tudtak egymás működéséről a kerületi pártszervezetek. Mióta Hiller a pártelnök és Molnár Gyula a budapesti elnök, azóta egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek a párton belül erre a horizontális kapcsolat-építésre. Úgy érzem, hogy ez a Gazdaságpolitikai Klub beleillik ebbe a tendenciába.

E: Mennyire népszerű a pártban, amit a gazdaságpolitikában képviselsz?

K. K.: Teljesen új fiú vagyok, még egy éve sem vagyok párttag. Az államháztartási reformról a pártnak nincs hivatalos álláspontja. Nehéz megmondani mennyire van összhangban az én elképzelésem a nagypolitikával. A Közgazdasági Tagozatban még nem volt túl sok szakmai vita. Alapjában véve érdeklődéssel, nyitottan fogadják a tagozatokban, hogy vitatkozzunk róla, de nem nagyon van idejük a politikusoknak szakmailag mélyen belemenni a témába. Mint a Budapesti Közgazdasági Tagozat alelnöke, most kezdtem fölvenni a kapcsolatot a többi tagozattal. Most például az Egészségügyi Tagozattal lesz egy közös rendezvényünk, utána pedig a Jogi Tagozattal. Ez az én kezdeményezésem volt, ez most fog beindulni. Általában a pártban nem nagyon vannak szakmai viták. A tagozatok nagyon le vannak épülve. Kiábrándultak az emberek, mert nem hallgatták meg soha a véleményüket. Volt olyan időszak, amikor a tagozatok komoly szakmai munkát folytattak, eljöttek egyetemi tanárok, és véleményt cseréltek, de miután ez soha nem vált politikai erővé, lemorzsolódtak, egyszerűen nem jártak el. Gyakorlatilag a tagozatok életét most a nulláról kell felépíteni.

E: Hogyan lettél alelnök a tagozatban?

K. K.: Élő Norbert a tagozat elnöke, s azt, hogy alelnök vagyok, főként neki köszönhetem. Megtetszettek neki az anyagaim, megtetszett neki az, hogy végre valaki, nem azért jön ide, mert ilyen vagy olyan pozícióba akar kerülni, hanem meg akarja mozgatni az embereket. Ez nagyon szimpatikus volt neki, ezért engem jelöltek alelnöknek, és utána a tagság megválasztott.

E: Hogyan léptél be a pártba?

K. K.: Hát ez nagyon nehezen ment. Ember nem gondolja, hogy milyen nehezen. Az alapszabályban benne van, hogy aki kitölti a belépési nyilatkozatot, azt kötelező felvenni. Valójában három hónap utánajárással járt, mert nem értek rá, az elnöknek nem volt kedve fogadni, az elnök nem hívta össze az elnökséget, mert karácsonyi szünet volt, és mindenfélét kitaláltak. Valójában tényleg kitartás kell ahhoz, hogy az ember belépjen a pártba. Valahogy az egész pártban általános a félelem, a hatalmi pozíciók féltése, és ezt a mozgalmat építése közben folyamatosan érzem. Minden pártvezetőben van egy automatikus reflex afelől, hogy minden mozgalmat az ő politikai pozícióján csak ronthat. Az elnökök szabályos nyomozó munkába kezdenek, ha valaki jelentkezik, hogy ez meg kicsoda. Addig nem engednek be a kerületbe, amíg meg nem tudják, hogy kicsoda, kicsoda, mit akar. Rendben van, hogy mond valamit, de mi van mögötte? Állandóan ez merül fel. Attól félnek, hogy ha történik valami mozgalmat, vagy valaki a mozgalmából helyi szinten az élére áll, akkor leváltja őt, mint elnököt. A kerületi vezetők minden mozgalmi életet nagyon szkeptikusan fogadnak és igyekeznek hátráltatni. Nagyon sok egyéni ellenérdekeltség van, mindenféle mozgalmat-építés ellen. Egyfelől mindenki sír, hogy ebben a pártban sosem történik semmi, hogy ebben sosincs élet, de amikor valaki csinál valamit, akkor mindig csak hátráltatják.

E: Mennyire vannak fiatal tagok a VI. kerületi MSZP-ben?

K. K.: Nagyon kevesen. Rettenetesen ki van öregedve a tagság, van egy-két fiatal, de azok inkább Fib-esek, de nem léptek be a pártba. Olyan fiatal értelmiségi, aki aktívan politizálni szeretne, szinte nincs is.

E: És az idősek?

K. K.: Hát, abból sok van. Általában volt MSZMP-sek, akik már harminc egynéhány éve párttagok. Az idősek általában nyitottak a fiatalokra, de a fiatalok kevésbé nyitottak az idősekre. Úgy gondolják, hogy az idősekkel ők már abszolút nem tudnak szót érteni. Általában minden pártszervezetben külön üléseznek, a taggyűléseken ott sincsenek a fiatalok. A fiatalok beleesnek abba a hibába, hogy egy kalap alá veszik az összes időset, és nem foglalkoznak eleget velük, pedig valójában van köztük haladó gondolkodású is.

E: A VI. kerületben jellemző, hogy megélhetési politizálás folyik?

K. K.: Abszolút, persze, mindenütt.

E: De neked semmi anyagi hasznod nincs ebből?

K. K.: Ebből nekem csak hatalmas nagy kiadásaim vannak. A telefonköltség a legkevesebb, de a könyvek kiadásait is én finanszíroztam, valamint a postaköltségeket, az internetes honlap-készítést, szoftver írást stb. A 2000 darab könyv 435 ezer forintba került, most még rendeltem további 1300-at. A postaköltségekkel és a szoftverfejlesztéssel együtt már olyan egymillió forintom benne van a klubban.

E: Miért csinálod ezt?

K. K.: Hát már elmondtam, mert szeretnék az országon segíteni. Ha meg tudom csinálni, ha megvalósul a szemléletváltás, akkor az akkora boldogságérzettel fog járni a számomra, hogy az mindenért kárpótol.

E: Ez érdekes egy olyan rendszerben, ahol mindenki azt gondolja, hogy korruptak a politikusok.

K. K.: Jelenleg nem lehet nem korruptan működni egy pártban. A pártok finanszírozása olyan alacsony, hogy abból egyszerűen nem lehet egy pártot finanszírozni. Kénytelenek tehát a párttagok, vagy tisztségviselők, köztisztviselők a hiányzó összegeket a kampányhoz összelopni. Amíg az egész rendszer nem változik, addig a legbecsületesebb politikusok is korrupttá fognak válni. Én majd akkor leszek politikus, ha az egész megváltozik, és új rendszer lesz. Ha most lennék polgármester a VI. kerületben, és egy kampány finanszírozási oldalát meg kellene szervezmem, akkor én sem tehetnék mást, mint lopnék, mert egyszerűen nem lehet máshogy. Ezért nem leszek polgármester, ezért nem leszek önkormányzati képviselő, inkább nem is vállalom hivatali posztot. Én csak akkor vállalnék bármilyen posztot, hogyha megvalósulna az egész rendszer megújítása.

E: Bokros Lajost tekinted a példaképednek?

K. K.: Igen, de Bokros máshogy csinálta, mint én. Bokros egy eszköz volt. Őt fölkérték pénzügyminiszternek akkor, amikor az egész ország a szakadék legszélén állt, és kb. két hétre volt az államcsőd bejelentése. Nyilvánvaló, hogy Bokrosnak meg kellett csinálni a megszorítást, de mivel ettől még a társadalmi szemlélet nem változott meg, sőt a népszerűsége csak romlott, el kellett mennie. Ő fölülről, külső szakértőként lépett be a politikai életbe. Én viszont alulról építem a mozgalmat, amelynek alapvető célja a szemléletváltás. Én nem vagyok kiszolgáltatva, nem vagyok pozícióban, ezért kirúgni sem tudnak. Én egy mozgalmat szervezek, szemléletet váltok, és hogyha a szemlélet megváltozik, és utána pozícióba kerülök, akkor sem fognak eltávolítani. Én csak akkor kerülök pozícióba, ha az lesz a pártnak a célja, hogy az elképzeléseimet megvalósítsa.

E: És ha nem sikerül?

K. K.: Akkor visszavonulok, de ezt elképzelhetetlennek tartom, mert az államháztartási reform elkerülhetetlen. Abszolút biztos vagyok benne, hogy ez így nem megy tovább. Nem vagyok könnyen kiábránduló természet, tehát ha falba ütök, akkor azt vagy áttöröm, vagy keresek egy másik falat, amit át tudok törni, tehát nem vagyok feladós típus. Nagyon nehezen tudom elképzelni, hogy ez ne sikerüljön, de ha mégis bekövetkezik, akkor visszamegyek vállalkozónak, akkor nem a politikával fogok foglalkozni.

E: Mi lesz, ha 2006-ban győz a FIDESZ?

K. K.: Akkor a párt még jobban meg fog újulni, mert még jobban rá lesz az MSZP kényszerülve arra, hogy új szemlélet kerüljön előtérbe. Egy választási vereség engem egyáltalán nem ábrándíthat ki. Nekem nagyon sok kell ahhoz, hogy kiábránduljak.

E: Milyen esélyeket látsz 2006-ra?

K. K.: Ezt nehéz megmondani. Az a baj, hogy nem a racionális érvek fognak dönteni, hanem az emóció és a kommunikáció milyensége. Az a kérdés tehát, hogy a Gyurcsány mennyire tud jól és hitelesen kommunikálni. Ezen fog múlni minden, mert racionális gazdaságpolitika egyelőre egyik párt oldaláról sincs felmutatva. Az dönti el a választást, hogy melyik párt hat jobban a tömegek emóciójára, ki tud jobban megmozgatni érzelmeiket.

E: Min kellene most változtatni?

K. K.: Gyurcsány jól látja, hogy egy év alatt semmit nem tud csinálni. Nem lehet átfogó reformokhoz hozzákezdeni, mert a reformok olyanok, hogyha elkezded, akkor egy évig csak kínkeserves küzdelem van a lobbykkal, a gyümölcse pedig csak 3–4 év múlva érik be. Tehát a nagy reformokat a ciklus elején kell elkezdeni. Úgyhogy nem marad más

hátra csak a jó kommunikáció. Maximum a párton belül mehet a munka keményen, tehát a párt szemléletbeli megújítása. Az viszont csak mozgalomépítés útján, alulról jövő, sejtszerű mozgalom formájában történhet.

E: Mit gondolsz, az SZDSZ-szel való koalícióról?

K. K.: Szükségesnek és fontosnak tartom.

E: És az SZDSZ gazdaságpolitikájáról?

K. K.: Kiforratlan az is. Nincs Magyarországon olyan párt, amelynek a gazdaságpolitikájára azt mondanám, hogy nahát, ez igen. Inkább ad hoc politizálás folyik, kitalálnak valami aktuális dolgot, de nem érzem az egységes koncepciót sehol. Szimpatikus pártnak tartom az SZDSZ-t, de kicsit túl liberálisnak, azért is nem abba léptem be. A másik pedig az, hogy a liberalizmus a szociáldemokráciától a szolidaritás mélységében különbözik. Hozzám a szociáldemokrácia áll közelebb, hiszen szociálisan érzékenyebb. Ne felejtjük el, hogy én olyan családból származom, amelyik teljesen nincstelen volt, s bár most már vállalkozók a szüleim, gyerekkoromban azért volt olyan időszak, amikor 20 forintot költhetett a család egy napra.

Az interjút Vég Zoltán Ákos készítette

